

Femeia si Familia

foaie beletristică-literară.

Apare în 1 și 15 a fiecărei luni.

Abonamentul: pe an 10 cor., 1/2 an 5 cor., 1/4 an 2 cor. 50 bani. Pentru România: pe an 14 lei, 1/2 an 7 lei. Un număr 50 bani.

Scriitori moderni.

Grigorie Alexandrescu.

Între scriitorii români Grigorie Alexandrescu ocupă un loc de frunte, și un loc de onoare între genii străini. El a scris, în o epocă, când mișcarea literară română era foarte modestă, limba puțin cultivată și totuși a creat opere literare de mare merit, unele neperitoare.

Grigorie Alexandrescu s'a născut la 1812 în Tîrgoviște, din părinți săraci. Studiile și le-a făcut la București, ajutat de unchiul său, parte de binevoitori, cum era familia Eliade, Câmpineanu etc. Alexandrescu încă de băiat dădă semne de mare inteligență și de iubire pentru literatură, pe care avea să o cultive mai târziu cu talentatul său condeiu.

Alexandrescu ocupă mai multe funcții de stat, până sus la fotoliul ministerial. La 1859 sub vodă Cuza a fost ministru interimar, dar nevrînd a rămănea definitiv, a fost re-mis la 1860 membru în comisia pentru unificarea legilor celor două puincipate unite, cu sediul în Focșani. Aici fu lovit de o paralizie intelectuală, așa, că de aci înainte el nu mai scris nimic. Marele poet era un mort în privința spirituală și în aceasta stare Alexandrescu a trăit mulți ani, până la 1885, anul morții sale.

Alexandrescu a scris poezii încă de tîner, dar scrierile sale circulau întăiu ca manuscript. Din aceste a scos în tipar o colecție la 1838 cu titlul: „Poesii originale, elegii și fabule”.

În prosă Alexandrescu a scris puțin, un memorial despre călătoria, ce a făcut-o, im-

preună cu Ioan Ghica, pe la mănăstirile din Oltenia sau România mică.

Ca în toate scrierile sale și în acest scurt memorial ese la iveală spiritul de observație, talentul și iubirea de țară și de neam a lui Alexandrescu.

Eată în un mic pasagiu ce frumoasă iconă ne dă asupra ținutului, ce l-a vizitat:

„Acum eram aproape de România mică, — zice el, în drum spre Oltenia. — Această parte a țării e cea mai bogată în suvenir istorice: mănăstirile ei, pădurile, munții, riurile ce o adapă, toate poartă un caracter de slăbiciune și de mărne. Căntecele haiducilor, tradițiile populare, costumul pitoresc al pandurilor, toate arată un popor născut pentru arme și demn de a le purta. Valoroșii Buzesți, nobili cavaleri ai patriei și ai libertății; preotul Farcaș, general al Românilor; bătrânul Manta, banul Craiovei, spaima Tătariilor, și amicul lui Mihaiu-Viteazul; și însuși acel Mihaiu, fala oștirilor și eroul Creștinătății, sînt fii ai acelu pământ”.

În afară de acest memorial, Alexandrescu a scris în versuri *meditații, elegii, epistole, satire și fabule*. În toate aceste se resimte spiritul fin al poetului, ear unele sînt adumbrite de melancolie, care pentru sufletele noastre e ca un balsam de alinare. Poetul, atins de necazuri, își deplânge însuși trecutul său trist. În poezia: „Anul 1840”, d. e. zice:

„Puține-aș vrea, iubite, din zilele-mi perdute
„Zile, ce 'n vecinicie-și iau repede le sbor.
„Puține suvenir din ele am plăcute,
„A fost numa 'n durere varietatea lor.

Și mai departe:

După suferinți multe inima se 'np. trește;
Lanțul, ce 'n veci ne-apasă, uităm cât e de greu;
Rêul se face fire, simțirea amorțește
Și trăiesc în durere ca 'n elementul meu.

Alexandrescu era de natură vesel și dacă unele din poeziile lui poartă timbrul melancoliei, aceasta e o urmare a amărăciunilor vieții poetului.

Eată ce zice în privința aceasta Ioan Ghica în schița sa „Amintiri despre Gr. Alexandrescu”:

„A zice de Alexandrescu că a fost poet, și poet de un talent superior, nu este destul. El a fost un suflet mare și nobil, o inimă curată și generoasă, vesel și glumeț; îi plăcea societatea aleasă, și dacă câte odată căuta singurătatea, era mai mult ca o alinare la amărăciunile vieții, de aceea și scrierile lui dintr'acele momente respiră o stare de întristare melancolică a sufletului său.

Poesii de-ale lui Alexandrescu cu suget național și de toată frumusețea sînt între altele „Umbra lui Mircea la Cozia”, „Răsăritul luni la Tismana”, „O impresie dedicată oștirea române” (1846) ș. a.

În poezia aceasta din urmă, dedicând o strofă vitejilor dela Călugăreni, unde știm că Mihaiu-Viteazul a raportat strălucita victorie asupra Turcilor, Alexandrescu eternizează următoarea frumoasă și caracteristică legendă:

„Spun, că în urma luptei, în Asia bogată,
„Dacă Maometanii vedeau câte odată
„Un armăsar ce 'npreajmă-i căta el sforăind;
„Cuprinși d'adâncă spaimă ziceau cu înfiorare,
„Că el a vîzut umbra acea îngrozitoare
„A lui Mihaiu-Viteazul asurzitor în câmp”.

Din toate însă Alexandrescu e măiestru în fabule. Ca fabulist e primul și neîntrecut la noi, sbiciuind scăderile societății și a unor oameni.

Ioan Ghica zice în schița sa amintită, că unele din fabulele lui sînt atît de perfecte, încât le-ar fi subscris fără esitare și marele fabulist francez, *Lafontaine*, ear prof. *M. Străjanu* apreciînd în „Enc. rom.” scrierile lui Alexandrescu, zice:

„În Alexandrescu se află unite și desvoltate în mare măsură aplicarea spre meditațiune și melancolie, entuziasmul pentru ideile mari și în special pentru aspirațiunile naționale ale epocii sale, și spiritul satiric, exprimat cu multă măiestrie în satire și epistole și mai ales în fabule. Fabulele sale sînt originale nu numai prin

Cabinetul Romanelor.

Doliul văduvei.

De

André Ţheuriet.

Sînt femei de o rară tărie sufletească, cari resistă loviturilor sorții. Altele, și nu mai puțin interesante, lovite în culmea fericirii, nu opun durerii nici o rezistență. Se lasă în voia ei, asemenea acelor rose înflorite înainte de vreme, cari surprinse de o bruscă întoarcere a iernii zac turtite sub greutatea stratului de nea. Ioana de Mauve era una din aceste femei. Moartea neașteptată a bărbatului său, răpit în timp de trei zile de o anghină infecțioasă, o lăsase sdrobotită și nimicită.

Orfană de tată și mamă ieșise în vîrstă de nouăsprezece ani din mănăstire, ca să se mărite după Robert de Mauve.

Chiar în sala de primire a mănăstirii Sacré-Coeur din Marmoutier venise logodnicul ei să-i facă curte. O curtenire fermecătoare, a cărei reamintire vie rămase în inima Ioanei întocmai ca aceea a unei dimineți de Maiu; — o curtenire, a cărei gingășie escesivă era înviorată și prin reserva ce-o impunea evlaviea locului, unde se aflau cei doi logodiți. Din prima zi, Robert se arăta foarte amoroș și tînera fată necunoscătoare de vieață, dar cu inima plină de iubire se însuflețise de grabă de elegantul tîner în etate de treizeci de ani, care răzimat de zăbrele, îi admira cu ochii de cunoscător frumuseța de pensionară. De câte ori rizînd își aduseră aminte de aurora primului lor amor și de momentele în cari Robert, profitînd de binevoitoarea distracțiune a mamei asistente, prindea printre zăbrele degetele fine ale Ioanei și pe furiș le acoperea cu sărutări!... Și după cununie ce lungă și gustuoasă lună de miere! Mai întăiu în Corniche, ascunși într'o vilă printre citroni, care domina micul sin dela Beaulieu, apoi în Paris pe un radios timp de primăvară!

Cu începutul anului al doilea li-se născu un copil, un băiat cu perul negru și cu ochii catifelăți, ca ai tatălui său.

Sosirea acestui mic Iacob „mult iubitul” departe de a reci sentimentele celor doi soți sau de a-i distrage din gingășia lor, le mări intimitatea.

Robert era mai mult ca ori-cînd îndrăgostit în femeia sa. O iubea precum un artist își iubește opera. Primind-o din mâinile mamei fecioară și ferită de turburătoarele emoțiuni ale inimei și ale sensurilor, cum e scutită o floare în boboc, oare nu o inițiasă el în amor? Nu vîzuse oare el cum floarea la căldura desmerdărilor, se deschise încet pe încet și se desvoltă fericită?... Ioana, din partea ei, adora cu o ferventă idololatrie pe omul distins și seducător, pe stăpînul blînd și forte, care o învățase să guste bucuria pe cât de perfectă, pe atît de rară: amorul în căsătorie. Bogați amîdoi, nu știau ce sînt necazurile lipsei de bani, cari în căsătoriile cele mai succese, cauzează supărări amare și îngrămădese nori reci.

forma, ci multe și prin subiectul lor. Și sub această formă figurată el „spune fără sfială” multe adevăruri crude, sbiciuind abuzurile, fățarnicia, ambițiunea și mândria neîntemeiată, deșertăciunea și prostia; făcând pe mulți să se îndrepte, numai vîzându-și tipul ridicul în această oglindă a vițiilor“.

Ca exemplu reproducem fabula: »*Boul și vițelul*«, în care sînt ridiculizați aceia, cari ridicăți din întîmplare pe o treaptă socială mai înaltă, nu vor a mai recunoaște rudele și prietini, în societatea cărora au trăit mai înainte, oameni, de cari se află ici-colea și între noi. Ear' schița aceasta scurtă credem a o termina mai bine cu sfatul, ce-'l dă I. Ghica și care e următorul:

„Tinerilor români ai generațiunii, care se ridică le zic: Fiți patrioți și modești ca Alexandrescu, și când voiți să știți cum se glorifică faptele cele mari, cetiți *Odele* și *Elegiile* lui; când voiți să știți cum se ride de ambițioșii de rînd și cum se biciuește vițel, cetiți *Satirele* și *Fabulele* lui Alexandrescu.

Boul și vițelul.

*Un bou ca toți boii, puțin la simțire
În zilele noastre de soarte-ajutat
Și decât toți frații mai cu osebire
Dobândi 'n ciereadă un post însemnat*

*Un bou în post mare? Drept cam ciudat vine,
Dar' asta se întîmplă ori în care loc:
Decât multă mîntie, știu că e mai bine,
Să ai totdeauna un dram de noroc.*

*Așa de-a vieții veselă schimbare
Cum și de mândrie, boul stăpînit.
Se credea că este decât toți mai mare,
Că cu dînsul nimeni nu e potrivit.*

*Vițelul atuncia plin de bucurie,
Auzind că unchiul s'a făcut boer,
Că are clăi sumă și livezi o mie:
»Mă duce, zise îndată, nițel fîn să-'i cers.*

*Fără a perde vreme, vițelul pornește,
Ajunge la unchiul, cearcă a intra:
Dar' pe loc o slugă vine și-'l oprește:
— »Acum doarme, zise, »nu-'l pot supăra«.*

*— »Acum doarme? ce fel! pentru întăia-dată
»După prînz se doarmă! obiceiul lui
»Era să nu șeară ziua nici-odată;
»Ast somn nu prea-mi place, și o să i-o spuie«.*

*— »Ba să-'i cauți treaba, că mînînci irînteală,
»S'a schimbat boerul, nu e cum îl știi:
»Trebuie înainte-'i să mergi cu șfală,
»Primit în casă dacă vrei să fii«.*

*La o mojiție atîta de mare,
Vițelul răspunde că va aștepta;
Dar' unchiul se scoală, pleacă la plîmbare,
Pe lângă el trece, fără a se uita.*

Lumea îi aducea de model de căsnicie; cu un fel de nuansă de invidie îi numea: »Fericții de Mauves«. Ei înșiși, mândri de nestrămütata lor fericire făceau cu naivitate să bată la ochii tuturor.

Durere! pe acest pămînt, unde totul e atât de trecător și nestatornic, omul ar trebui să vorbească despre fericirea sa încet, ca la mort.

Supărarea doarme la ușa fericțiilor; somnul îi ușor și cel mai mic sgomot poate s'o trezească. În decursul anilor dintăiu ai căsătoriei lor, tinerii soți se stabiliseră în Paris. Nu-'și părăseau domiciliul, decât vara sau toamna când petreceau pe țermul mării sau în Elveția. Dar' Ioanei de 'i-se urî de aceste vilegiaturi de hasard, unde omul nu se simte ca acasă și unde nu mai există intimitate. Ioanei îi plăcea la țeară; ar fi voit însă să guste repausul și farmeelul libertății în condițiuni mai puțin banale ca acele ce le oferă vieța din hotel, adecă într'o locuință a ei proprie pe care 'și-ar întocmi-o după gustul seu. Robert, care se îngrijea de femeia sa

*Cu mahnire toate băiatul le vede,
Însă socotește că unchiu-a orbit;
Căci fără 'ndoială nu putea a crede,
Că buna sa rudă să-'l fi ocolit.*

*A doua zi earăși prea de dimineață,
Să-'i găsească vreme la dînsul veni;
O slugă, ce-afara îl vedea că îngheață,
Ca să-'i facă bine de el pomeni.*

*»Boerule«, zice, »așteaptă afară
»Ruda dumitale, al doamnei vaci fii«.
— »Cine? a mea rudă? mergi de-'l dă pe scară;
»N'am astfel de rude, și nici voiie să-'l știu«.*

Tatăl și fiul.

De

J. Klecanda.

— Stai, cine ești? resună un glas puternic în liniștea nopții și se aude cum zurăie pușca sentinelei.

— Garda — răspunde un glas în întunec.

— Care-'i signalul? întrebă sentinela.

— Pușca la picior — e răspunsul.

— Și parola?

— Vezzano — răspunde comandantul gardei, apropiindu-se. Garda salută.

— E totul în ordine? — întrebă oficerul.

Soldatul răspunde afirmativ.

— Dar' sentinelele vecine?

— Dela sentinela din stînga nu aud nimic cam de un sfert de cias — răspunde soldatul.

Cine-'i acolo în sentinela?

— Infanteristul Pedroni.

— Ah, el e acolo? zice încet oficerul. — E bine. Știți, că dușmanul e pe capul nostru. Și știți și aceea, că legile militare nu cunosc milă și îndurare.

Garda plecă încet mai departe. Oficerul trase una cu sabia prin aer și soldaților, cari îl urmau, li-s'a părut că aud un ris înăbușit. În curînd figurile nocturne sosiră la o stîncă, unde trebuia să stea sentinela. În fine la lumina palidă a lunii au zărit pe Pedroni.

El ședea pe stîncă; pușca îi era răzîmată de genunchi. Dormea. Locotenentul se furișă lin la el și-'i luă arma. În acest minut soldatul se deșteptă și sări spăriat în picioare.

— Parola! — strigă el confus și-'și căuta pușca.

— Vezzano — răspunde locotenentul, dar' noi n'avem lipsă de parolă. D-ta ești prizonierul meu — adause în urmă.

Oficerul numai decât puse o altă sentinela în acest post periculos și plecă înderept cu mica sa trupă. Înainte mergea Pedroni, după el doi soldați cu puștile gata a le descărea în ori-ce moment, ear' în urma lor locotenentul cu sabia scoasă. Mai înapoi vinea încă un soldat; el ducea două puști.

— Am fost foarte obosit, de aceea am adormit — gîngăvi Pedroni, ca să se scuze.

— Taci! Când soldatul e în sentinela trebuie să uite, de osteneală — îi intrerupse vorbele oficerul.

Mica oaste s'a revoltat, când a vîzută pe Pedroni escortat de gardă. Soldații erau înfuriați contra camaradului, care 'și-a uitat de datorință, adormind în sentinela, când vieța atîtor camarazi atirna dela trezvia lui. Știau cu toții ce soarte va avea, dar' nime nu-'l compătinea. Numai de tatăl seu, de bătrînul căpitan Pedroni le era milă. Acesta auzise deja dela locotenent știrea tristă, ascultă și pe fiul seu și porunci să fie pus sub pază strictă. Bătrînul umbla agitat încoace și încolo și la lumina focului se vedea, că are față desperată. Căpitanul era de o strictetă implacabilă, dar' era iubit de întreaga companie pentru dreptatea și bunăvoința, ce o manifesta față de subalternii sei. A avut trei băieți, din cari doi muriseră. Au murit în război, loviți de armele dușmanilor; au avut moarte glorioasă. Al treilea băiat, cel mai tînăr, Pavel, făcea mult necaz și supărare tatălui seu. Era deja cadet, dar' pîntru neregularitățile sale ușurative a fost degradat la simplu soldat. Și acest băiat, pe care cu toată ușurătatea lui, căpitanul îl iubea foarte mult, la rugarea proprie a căpitanului a fost transferat la compania lui, ca să-'i fie mereu înaintea ochilor.

Și acum, eată, el avea greaua datorință să ridice acuză contra propriului seu fiu. Adînceit în gînduri grele, bătrînul se primblă un timp oare-care printre focurile din tabără. Când, obosit se puse să șeară pe un minut, zări o figură neagră, care stătuse culcată sub un arbore, dar' când vîzută șezînd pe căpitan, se apropiă de el. Acesta era al doilea locotenent din companie, care pînă acum stătuse la o parte culcat sub arbore, privind cu compătîmire la nefericitul părinte. A așteptat să adoarmă ceialaltii, ca să poată vorbi cu bătrînul între patru ochi.

— Domnule căpitan — zise el și puse mîna pe umărul bătrînului, care se întoarse repede.

— Ah, D-ta ești? Nu te-ai culcat încă?

următor plăcerea de a-'și instala femeia în casa visurilor sale. Îndată-ce tapisierul a isprăvit, se inaugură noua locuință.

Luând în stăpînire hala spațioasă, saloanele mobilate în stilul dela finea secolului al XVIII. odăile confortabile din primul etaj, de unde priveliștea se estindea pînă la rîul Aisne, cel cu cotituri și verde, pînă la pădurile pline de turme de oi, Ioana bătută din pămî, sări în grumazul lui Robert și declară că chiar acela îi era paradisul dorit.

(Va urma).

„Poesii“ moderne.

Poesia unui împrumut de bani pe schimb e *protestul*, ear' împrumutarea e o *odă*.

*

Jocul de cărți e prosă, poezia sânt — *chibiții*.

*

Prosa cea mai ordinară e beția, ea însă se termină cu suava poezie — »*Katzenjammer*«.

au venit Arabii și supunând pe Berberi, s'au așezat aici. Ei au introdus islamul și au dat organizației de stat timbrul, ce-l are până azi.

În fruntea statului stă un Sultan, cu putere nețermurită, ear' după el are mare autoritate șeriful, mai marele religiei. Autoritatea Sultanului însă nu e recunoscută pe întreg teritoriul, marcat sub numele de Marocco și nu de toate triburile, sau e recunoscută numai temporar. Cum diferitele triburi sunt iubitoare de libertate și foarte războinice, în Marocco sunt dese răscoalele contra Sultanilor.

Tatăl Sultanului actual asemenea a avut să se lupte mult cu răscoala. El a murit la 1894 și i-a urmat pe tron fiul său mai mic *Muley Abdul-Azis*, cel mai mare *Muley Ismael* fiind închis în arest, unde se află și acum.

Actualul Sultan e tânăr, abia de 25 ani. El nu e dușman al creștinilor și al civilizației europene, pe când tatăl său era cu sentimente dușmane față de creștini și trecea de mohamedan ortodox. Dar' tocmai simpatia lui *Abdul Azis* față de străini nu e binevăzută la popor și aceasta în răscoala actuală încă trage la cumpănă. Fiind mare ura față de creștini în tot Marocco, unele triburi au fost fanatisate și cu aceasta devisă, de cătră capul răscoalelor. Acesta e un soldat curajos, care s-a coborât la țeară din munții Atlas și fanatisând poporul a pășit ca pretendent de tron. În modul acesta s'a încins flacăra răscoalei și de odată cu aceasta s'a început prigonirea creștinilor, astfel că unele puteri au trebuit să trimită năi de războiu pentru apărarea supușilor lor.

De present lupta decurge cu noroc schimbăcios între trupele Sultanului și răscoala. dar' se vede, că norocul înclină pe partea acestui din urmă, întru cât se poate crede știrilor venite din lăuntrul depărtat al țării.

În numărul viitor vom scrie mai departe despre stările din Marocco.

Corbul și maică-sa.

— Fabulă. —

*Corbul sus la codru căzu bolnav greu
Și-n doagă de marte sta-n copacul său
Ear' într'un fag mare alături 'n codru
Sta plângându'! mă-sa, oftând fără modru
Și vîzînd-o corbul oftând fără seamă.
Se 'ntoarse și-i zise: «nu mai plînge mamă
Că mai bin' te roagă cătră Dumnezeu
Și la Preacurata, cătră fiul său
Și câți sfinți 'n ceriu
Să scap să nu periu»...
Ear' bîtrîna coarbă 'i-a răspuns oftînd:
«Oh ficiuțu' maică, ce ai fost socotînd!
Dar' uide se astu, unde este un sfînt
La care pe lume, fiind pe pămînt
Carnea de pe trupu-'i să nu-'i fi furat?
Oasele la codru se nu-'i fi cărat?»...*

*
Cel-ce numai rele face pe pămînt
La un rău când pică, n'află nici un sfînt.
Cn.

FELURIMI.

Nepunctualii. S'a întemplat în Londra. Șeful unui mare măgazin de modă a introdus o carte, în care aplicații în serviciu, dacă veneau târziu, aveau să inducă cauza întârzierii.

Mulți din oamenii de serviciu locuind prin suburbii, de obicei scusele erau următoarele: Am scăpat trenul, a venit târziu omnibusul, etc. în diferite variații.

Cu timpul s'a obișnuit, că numai cel dintâiu scria în carte o scuză oare-care, ear' ceilalți, cari veneau după el, scriiau: *detto*. În o zi s'a întemplat, că cel dintâiu a scris

în carte drept scuză de întârziere următoarele:

— Nevastă-mea s'a bolnăvit; a născut gemeni.

Toți ceilalți întârziți au scris: *detto*. Mare fu mirarea șefului vîzînd, că vre-o 20 din oamenii lui de serviciu au fost binecuvîntați în aceeași zi cu gemeni. Mai curios a fost însă, că la bucuria aceasta erau părtași și câțiva ucenici minori, cari asemenea celorlalți, fără să cetească scuza celui dintâiu, au scris: *detto*.

*

Teatre vechi. În Paris, după-cum scrie ziarul francez *«Revue de Paris»*, primul teatru stabil s'a deschis în 1548. În Londra numai la 1576. Dar' Londra în curînd a întrecut Parisul. Când la 1629 s'edifică al doilea teatru în Paris, în Londra deja erau 17 teatre.

Actorii englezi erau tratați foarte mășter. Regele *Henrich VIII.* și regina *Elisabeta* i-au reglementat foarte aspru; erau considerați ca niște rău făcători, prigonii, și supuși la bătaii chiar. Actorul nu era om liber și societățile teatrale trebuiau să stea în serviciul vre-unui nobil.

Cu toate aceste s'afiau mulți, cari s'edificau carierii teatrale, de oare-ce producțiile teatrale erau foarte iubite de public și teatrele aduceau bune venituri.

După reprezentație publicul mergea de obicei în birt, împreună cu artiștii și autorii de piese. Aici s'edeclamau poezii și autorilor li-se făceau ovații.

Se spune, că între aceia, cari nu lipseau nici-odată dela aceste conveniri, era un tânăr cu păr castaniu și cu privire blîndă, altcum de natură vesel și iubitor de petreceri. Publicul îl aplauda, când declama vre-o poezie sau când ținea vre-un discurs artistic. Încolo publicul s'interesa puțin de el. Cei-ce însă îl cunoșteau mai de-aproape, ziceau, că tînărul va ajunge departe cu vremea. Altcum numele lui cinstit era: *Shakespeare*.

*

Biletul liber. Un renumit actor francez dădea la femeia, unde locuia și la copila ei, bilet liber la teatru în seara când avea și el rol. Într-o seară era o scenă, în care răscoala voiau să omoare pe actorul din vorbă. Scena aceasta într'atîta irită pe băiața văduvei, care era' cu mamăsa în parter, încât s'esculă și strigă tare:

— Stați, nu-l omorîți... căci atunci numai căpătăm bilet liber...

*

Mirosul de pămînt. Cu toții știm, că după ploile de veră se ridică din pămîntul umed un miros cald și plăcut. Acesta e mirosul de pămînt. Un savant englez a făcut de curînd descoperirea, că mirosul acesta îl produce un bacteriu, cu numele *ladotrix odorifera*, care acopere pămîntul în miliarde de exemplare. Elementul lui e umezeala, dar' viează și în uscățime. Când e uscățime bacteriile stau amorțite, dar' îndată ce dau de umezeală, se deșteaptă și produc în aer miros plăcut. Bacteriul nu e stricăcios nici unei vietăți.

*

Critica la masă. Unul din relele obiceiuri, cari produc multă indispoziție în viața familiară, fără îndoială este criticarea mâncărilor. Mai rău influențează asupra familiei însă atunci, când critica o face tatăl familiei, care nu se gîndește, cât de stricăcios influențează creșterea copiilor și ce însușiri rele le lasă în viață. Știm din experiență ce oaspeți neplăcuți sînt acei copii, cari nu se bucură de nimic, sînt nemulțumiți cu toate

și tot critică. Și precum se obișnuiește omul de mic așa este și mare. O însușire respingătoare se desvoaltă în caracterul copiilor prin ce cauzează oare neplăcute nu numai altora, dar' mai adese-ori lor înșiși.

Sigur, este dreptul stăpînului casei să critice dacă mâncările nu sînt pregătite bine, critica însă s'o facă după mîncare. Făcînd așa nu numai că își va câștiga mulțumirea femeii sale și o va dispune ca la pregătirea mâncărilor să fie cu atențiune îndoită, ci va preveni ivirea unei indispoziții, amărăciuni la masă, care deranjează tîna mîncării, ear' repetîndu-se poate să dea naștere chiar și la boală de stomac. Ear' când mâncările sînt deosebit de bune, e corect dacă tatăl familiei aduce o meritată laudă femeii sale prin ce tuturor le cade mîncarea mai bine și mai ales copiii mîncă mai cu poftă. Întemplantu-se însă câte odată ca mîncarea să nu fie de tot reușită, părinții să treacă cu vederea și să mînce, ca-și-cum mîncarea ar fi de tot bună. Observînd tatăl și mama o astfel de purtare la masă, prin aceasta copii vor prospera nu numai în ce privește sănătatea, ci se va alege din ei oameni mulțumitori și recunoscători, și ori-unde vor ajunge în viața lor vor fi oaspeți bineveniți și conlocuitori plăcuți.

*

Nebunii de-ale modei. O revistă engleză scrie următoarele despre nebuniile modei:

De multe-ori singuraticii au influențat moda. Unele mode și-au avut originea dela capete încoronate sau alți oameni renumiți, cari au inventat ceva nou spre a-și ascunde defectele corporale. Une-ori a jucat rol și caprițiul.

Regele englez *Richard III.* și-a căpătușit rocurile cu vată, ca să-și ascundă diformitatea corpului. În curînd curtenii și alții au imitat pe rege, deși nu aveau lipsă ca el.

Tot din asemenea motiv a purtat împărăteasa *Eugenia crinolimul*, care a devenit general la damele din Europa și l-au purtat și bunicele și mamele noastre.

Regelui Francei *Henrich III.* îi plăcea să se împodobească cu multe giuvaere și purta cercei. Natural că curtenii l-au imitat și moda aceasta a trecut și în Anglia.

Lui *Carol I.* regele Angliei îi plăcea să se îmbrace în vestminte albe de mătăsa. Când și-a făcut intrarea în Edinburg, la 1633, avea o suită de 300 cavaleri, toți în haine albe de mătăsa.

D-ra *Fontanges*, favorita regelui francez *Ludovic XIV.* a încântat pe rege la o vîntătoare prin aceea, că desordonându-i-se părul și l-a legat cu o panglică albastră. Aceasta întemplantare a creat un nou curent de modă. Diferitele frisuri au dispărut și damele mult timp și-au legat părul cu panglici albastre.

Petru-cel-mare a auzit, că o damă de onoare favorită s'a plîns asupra orchestrei *Curții*, din pricina uniforme negre, care o predispucea spre melancolie. A doua zi orchestra a apărut în uniformă roșă de carmajin cu șinoare aurite. Orchestra *curții rusești poartă și azi această uniformă.*

„Moda reoglindează caracterul unei epoci“ zice proverbul. Aceasta s'a vîzut și pe timpul directoriului francez. Oamenilor le trebuia totul nou și nimic nu părea absurd sau grotesc. De aceea s'purtau în Paris în gerul iernii opinci (șandale) pe piciorul gol, ear' în degetele picioarelor s'purtau inele. S'embrăcau apoi hainele umede, ca cu atît mai mult să ese la iveală formele corporale.

*

Instinctul animalelor. Humboldt, marele naturalist a spus-o de mult, că animalele prezintă catastrofele din natură. Aceasta s'a văzut și la irumperea vulcanului Mon-Pelée. Înainte de catastrofă șerpii și șopârlele s'au refugiat din împrejurimile vulcanului, iar animalele de casă erau foarte neliniștite.

*

Din prorociile vremii. Pe lângă proceul Falb s'a mai ivit un proroc al vremii. F. Kratochwill din Bohemia care prezice pe baza experiențelor, ce le-a făcut până acuma, următorul timp pentru anul 1903. Ianuarie va fi mai toată luna uscată cu temperatură plăcută. La 3, 10, 14, 17 și 26 Ianuarie va fi puțină ploaie și zăpadă. Februarie, prima și a doua fază frumos; a treia: vânt și zăpadă; a patra: frig și ger. Martie, prima fază: timpul mai ploios și cu ceață; a doua: inconstant și ploaie; a treia: geruri și furtună; a patra: variabil cu ger, zăpadă, ploaie și câteva zile senine. Aprilie, primul quart: timp inconstant, ploaie și zăpadă, apoi timp de primăvară. Mai începe cu ploaie și inundații; apoi câteva zile frumoase și în urmă vijelii. În ultimul pătrar timpul e cețos și cu demineți foarte răci. Iunie, la început uscat apoi ceață. Iulie, cald cu câteva zile ploioase la urmă. August, foarte variabil. Septembrie, ploios, și frumos pe la sfârșit. Octombrie: frumos dar' rece. Noiembrie: ceață dar' frumos la urmă. Decembrie: frumos la început, dar' geruri la sfârșit.

De-ale casei.

Cum se spală iarna padimentul colorat.

Apa pentru spălat trebuie să fie caldută și la fiecare ferie de apă se adaugă o lingură de salmiac. Padimentul spălat cu astfel de apă se usucă cu mult mai curând și devine curat și frumos.

*

Pentru cleit. Pregătim un fel de cleit (sindeticon) din trei table de gelatină albă sfărâmate, peste cari se varsă atâta oțet, ca să se formeze o materie cam groasă, pe care o punem apoi să se înferbinte bine. Dacă cleitul nu e destul de gros 'i-se mai adaugă ceva gelatină.

*

Dacă voim ca ferestrele să nu înghețe să le spălăm cu apă, în care punem puțin glicerol.

*

Curățirea obiectelor de aur și argint mai bine se face așa, dacă punem apa să fearbă și cernem în ea, prin sita deasă, cenușă. Cu leșia aceasta spălăm obiectele cu o mică perie d. e. cu o perie de dinți.

*

Contra crețelor de obraz.

Se iau:
30.0 migdale dulci pulverisate.
10.0 migdale amare pulverisate.
5.0 Balsam de Peru.
5.0 miere albă.

Din acestea se face o pastă. Din aceasta se ia o bucată de mărimea unei aluni și frecându-se în mână cu apă se unge obrazul.

*

Pomadă pentru întărirea părului. Se face din:

30.0 unsoare de porc.
30.0 sêu de berbece.
4.0 uleu de migdale dulci.
2.0 balsam de Peru și
1.0 tinctură Benzoe,

Din viciața lui Bismarck. În memoarele contelui Keyserling, un bun prieten al lui Bismarck, cetim, că aflându-se cancelarul de mai târziu la Petersburg, în calitate de ambasador, făcea dese excursiuni la țeară și stătea pe vorbă bucuros cu țeranii.

Odată fiind la moșia unui nobil rus, agrăi pe niște țerani, zicându-le:

— Ei, fraților, cum sunteți mulțumiți cu hoarele (urloaiele)? Vedeți ce bun stăpân aveți, că v'a clădit case cu urloaie.

— Apoi de, domnule, răspunseră țeranii, cu urloaiele merge bine. La început ce e drept, am avut mult necaz, dar' de când le-am astupat anem pace cu ele.

De-ale bucătăriei.

Ferberea cărnei. La ferberea cărnei trebuie să avem în vedere unele împrejurări.

Dacă carnea se pune în apă ce clocotește albumina din ea iese și se formează de-așupra ei o crustă tare, care reține sucul cărnei și totodată oprește ca căldura să străbată în ea. O astfel de carne va fi plină de suc și foarte gustoasă, dar' trebuie feartă timp mai îndelungat. Fibrele cărnei, venind în atingere cu sucurile înferbentate, devin moi și fragede. Ferbându-se carnea în modul acesta vom avea supă mai puțin bună.

Dacă din contră carnea se pune la foc în apă rece, atunci partea cea mai mare a sărurilor ce le conține se disolvă. Supa devine foarte bună și gustoasă, iar carnea pierde foarte mult din puterea nutritivă și din gust.

Dacă voim însă ca carnea să-și păstreze bunul gust și totodată să fie și supa bună, atunci se pune într'o apă ferbinte de 50° C. și după aceea să ferbe. Prin această procedură o parte a sucului cărnii trece în supă, înainte de ce ar fi eșit albumina, dar' nu iese atâta încât carnea să devină rea și fără gust. Spuma ce se formează la suprafața supei este albumina ce a eșit din carne.

Frigându-se carnea, prin influența unsoarei ferbinți se formează asemenea un strat de albumină, care reține sucul cărnii, și prin aceasta devine mustoasă și cu gust.

Fiindcă în carne, și mai ales în cea de porc, adeseori se află trichină și bacili periculoși sănătății, pentru nimicirea acestora este consult, ca atât carnea de fript cât și cea de fert să se taie în bucăți subțiri și să se frigă la o temperatură de peste 70° C.

Ne scutim așadar' sănătatea dacă lăsăm ca carnea să se fearbă sau să se frigă cât se poate de bine. Carnea proaspătă nu este potrivită nici pentru fript nici pentru fert. De aceea trebuie păstrată 1—2 zile în loc răcoros și ferit de muzezeală.

*

Prăjitură cu mere. Luăm 27 deca făină fină și 20 deca unt proaspăt se amestecă la olaltă și apoi frecându-se bine se adaugă: 11 deca de zahăr pisat, 4 gălbinișe, o linguriță de rum și un deca de drojdiuțe disolvate în puțin lapte. Din aceste se prepară un aluat, care împăturându-se de 3—4 ori și lăsându-se apoi să odihnească acoperit bine timp de o jumătate de oră se pune într'un caserol (tipsie) care se unge cu unsoare. Aluatul se lasă mai întâiu ca să se coacă pe jumătate, după aceea se umple cu mere fin tăiate, cu nuci sau migdale (mandule) cu stafide, zahăr și puțină scorțișoară. După aceea se lasă până să coace bine.

* Din România. *

Din țeara liberă a fraților noștri avem să comunicăm cetitorilor câteva știri plăcute, despre evenimente petrecute la sărbători și de atunci încoace.

La sărbătorile Crăciunului, Anului-Nou și Bobotezii Regele Carol, însoțit de prințul moștenitor și de curtea regală, a luat parte la serviciul religios, care s'a făcut cu o pompă deosebită, conform obiceiului stabilit de mult.

Regelui și prințului moștenitor li-s'a făcut ovații pretutindena. Din incidentul Anului-Nou Regele a dat pentru armată un înalt ordin de zi, în care pofteste oficerimii și soldaților An-Nou fericit

Tot la Anul-Nou s'a dat la palat un splendid bal de curte, la care a fost invitată elita capitalei.

În seara balului întreg palatul era feerie iluminat; erau prezenți o mare afuență de invitați.

Au fost trei mese. La prima au luat parte M. S. Regele, M. S. Regina, familia princiară, toți ministrii, corpul diplomatic și înalții demnitari ai statului. La celelalte două mese au luat parte restul invitaților.

La orele 12 noaptea a început dansul, care a durat până la 5 dimineața. O mare animație a domnit în tot timpul balului.

*

Din incidentul sărbătorilor, societățile de binefacere din București și particularii cu stare au dat multe ajutoare săracilor. Curtea regală a premers cu exemplu. Din partea Majestăților Lor Regelui și Reginei și a Altețelor Lor regale Principelui și Principesei României, s'au împărțit pe la săracii din București, precum și la cei din Iași, Craiova, Bêlad și alte localități din țeară, 35.000 lei în bani, lenne și îmbrăcăminte.

Numărul săracilor ajutați este de 1830 numai în București.

*

În ajunul Anului-Nou, noaptea, un viscol groaznic a bătut în întreaga țeară.

Arbori au fost desrădăcinați, case descoperite, stilpi telegrafici și telefonici răsturnați, iar sîrmele rupte. Circulația trenurilor a fost întreruptă în mai multe puncte. Unele trenuri au fost troenite. În unele orașe viscolul a fost mai violent, a dărâmat coșuri, a luat acoperișuri, a făcut o mulțime de stricăciuni pomilor. Furtuna a făcut mari stricăciuni și în porturi. Pagubele sunt considerabile.

*

La Ateneu a fost espus săptămâna trecută bustul micului prinț Carol, care a stors admirația tuturor, câți 'l-au vizitat. Bustul a fost făcut de o bucureșteancă, d-ra Maria Drăghicescu, elevă la academia regală de arte din Florența. Bustul a fost executat după o fotografie și este o lucrare de artă în toată puterea cuvântului, ca execuție și ornamentație. Reușita bustului denotă un talent artistic extraordinar al d-rei Drăghicescu, care a obținut în străinătate mai multe premii. D-ra Drăghicescu este primul sculptor-femeie la Români.

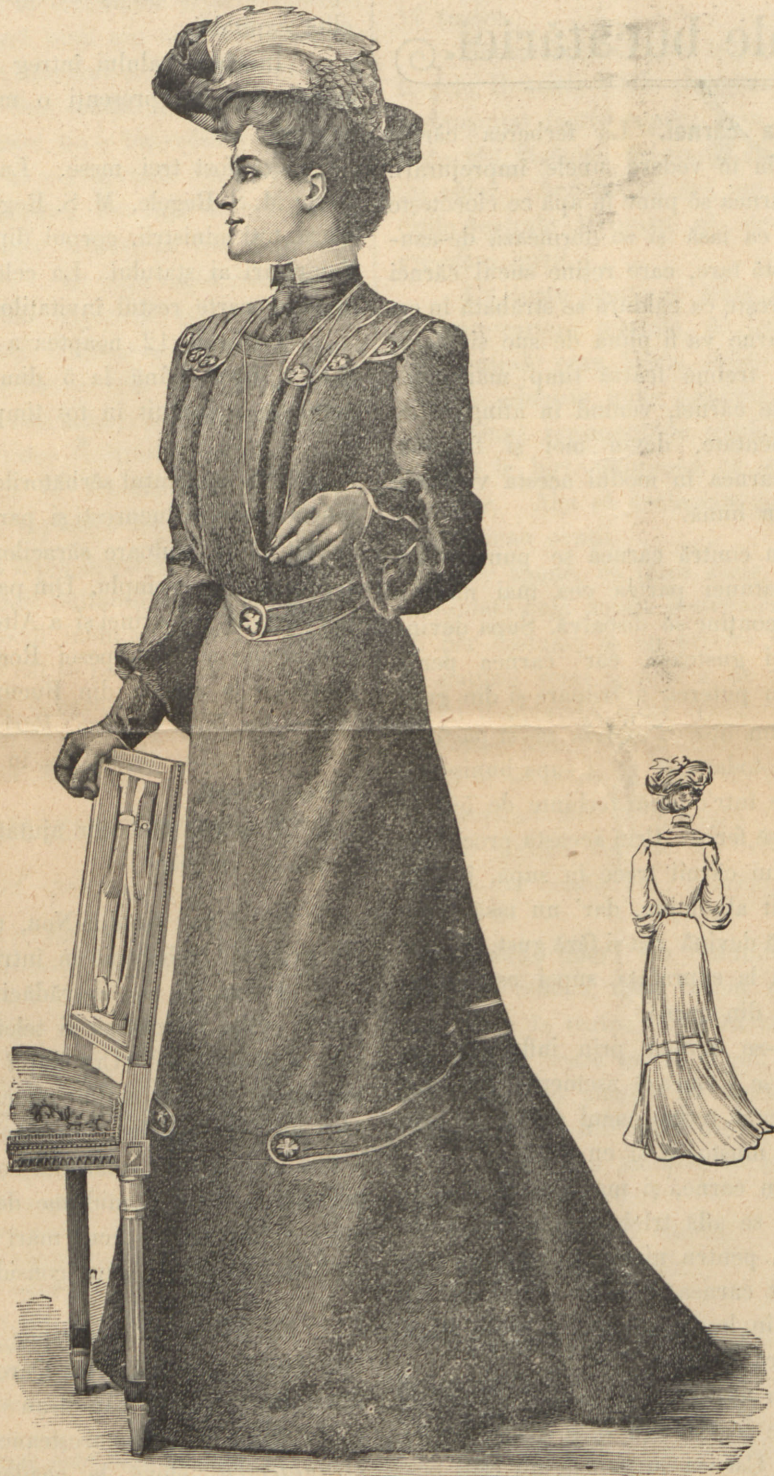
*

Tot la Ateneu a fost, până în 15 Ian. v. o frumoasă esposiție de pictură. Talentatul pictor Marinescu-Vâlsan a espus o mulțime de tablouri: peisagiuri și scene din natură, reușite foarte bine. Esposiția a avut mulți admiratori și pictorului 'i-s'au adus laude meritate.

Tablourile lui Marinescu-Vâlsan ne înfățișează dragile lunei și păduri ale pământului românesc.

MODA.

Haină de iarnă. Fig. 1 prezintă o haină simplă și frumoasă, care se poate face ușor din ori-ce stofă de lână. Rochia este împreunată prin două cusături: una la mijlocul părții din nainte și alta înapoi și se terminază în un volan-serpentin, care se ridică puțin la partea din napoi și peste care se aplică o bandă. Aceasta este cadrată de o bordură în culoare deschisă și se atașează cu nasturi, cari poartă frumoase ornamente de trifoiu. Stofa se întinde la spate cât se poate de bine peste căptușala taliei, care se așează strins pe corp și se încheie înainte. Părțile din nainte ale taliei sunt așezate în mijloc într'o cută (faltă) lată, care se încopie la stânga și se croiește pe talie. Gulerul taliei este acoperit cu trei bande așezate una lângă alta, fiind fiecare din ele încadrată în bordură de stofă de-

Nr. 1. Haină de iarnă.

schisă și provăzute la capete cu nasturi frumoși. La gulerul hainei se aplică o cravată neagră de mătăasă. Mănecele, cari în jos sunt largi, se terminază în mangete.

Haină pentru fetiță de 4—5 ani. După modelul nr. 2 haina de fetiță se croiește în modul următor:

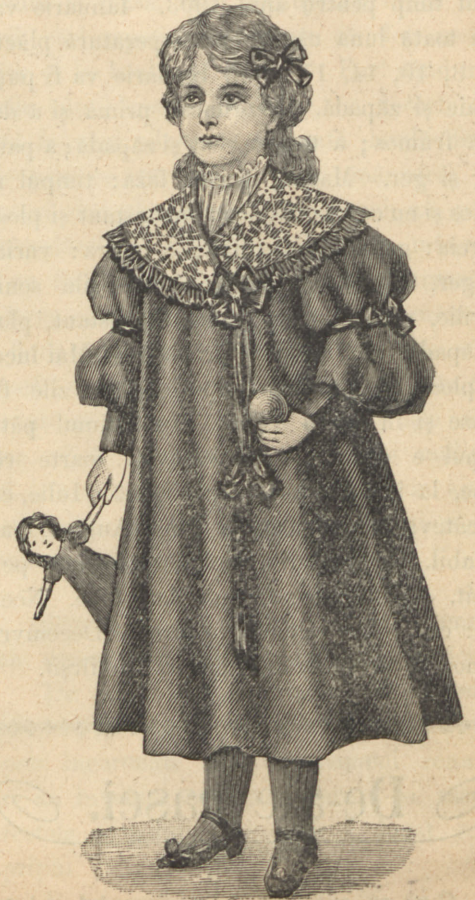
Căptușala părții din nainte a taliei conform fig. 9 se ia îndoită și spatele, conform fig. 8 se croiește din o singură bucată. Până la linia care desparte pieptul de partea din jos se formează numai din stofă, se încrețește și se coasă pe căptușala taliei marcată prin linia ce se vede în fig. 8 și 9. În decolteu se aplică mătăasă încrețită ear' la gât un ruche îngust din aceeași mătăasă. Gulerul se acoperă cu guipure (dantele) și se bordează cu un plisse îngust de mătăasă. La mijlocul măneclilor, cari se încrețesc se aplică o primă de mătăasă ear' la finea măneclii manjete.

Observăm la acest loc că formele pentru croit se scot din modele alăturate cu ajutorul unui instrument asemenea unui pinten, cu care apăsăm pe liniile figurilor din modelul de croitură sub care se așează o coală de hârtie. Formele astfel obținute se combină exact după numerii indicați. Urmând acestor indigații chiar și acele onorate cetitoare, cari nu sunt prea deprinse cu croitul vor fi în stare a confecționa albiturile și hainele necesare pentru trebuințele familiei. În cas când aceste indigații nu ar fi suficiente, pentru orientare redacțiunea foii »Femeia și Familia«, cu plăcere dă deslușirile dorite, eventual chiar și forme gata.

În cadrul posibilității »F. și F.« va da tot felul de modele de croitură pentru albituri și haine potrivite tuturor etăților. Asemenea va ține onor. cetitoare în curent cu confecțiunile cele mai moderne de haine și alți articoli de modă. Cu un cuvânt »Femeia și Familia« va căuta a subveni tuturor lipselor familiilor noastre române.

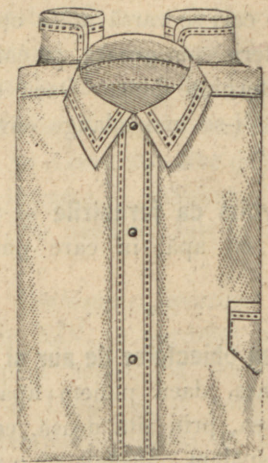
și apare tot mai bine redactat. — Ziare nouă au apărut: »Revista Bistriței« în Bistrița în locul foii literare »Revista ilustrată«, care a încetat; »Lumina și Adevărul« în Șeitin; »Calicul«, foaie umoristică în Sibiu. Cele două dintâiu sânt săptămânale, »Calicul« lunar.

Din Veneția vin știri triste despre vechile zidiri. Anul trecut s'a dărâmat, cum știm, Campanile (clopotnița) bisericii S. Mare. Acum s'au constatat mari crepături în zidurile palatului Dogilor, în partea unde e biblioteca.

Nr. 2. Haină pentru fetițe de 4—5 ani.

Un nou serum contra tuberculozei a aflat, după-cum se știe din Paris, Dr. Marmorec, șeful institutului Pasteur din Paris. Bolnavii tratați cu acest serum s'au vindecat de oftică. Medicii apreciază favorabil noul serum.

Nr. 3. Cămașă bărbătească.

Din Viena se vestește, că archiducele Eugen voește să abdică de rangul ce-l are, ca Ioan Ort și Wölfling, ca să poată lua în căsătorie pe o frumoasă fată de simplu cetățean, vnzătoare în o cofetărie.

Marconigraf. așa se va numi telegrafia fără sirmă, după numele inventatorului ei, a italianului Marconi.

Posta redacțiunii.

Rugăm pe toți aceia, cari doresc numeri de probă, să ne comunice adresa, ear' pe aceia, cărora li-s'a trimis nrul 1 și nu voesc a abona foaia, îi rugăm respectuos a ne retrimite nrul primit.

Binevoitorilor, cari ne-au felicitat și încurajat, sincere mulțumite.

Știri de pretotindenea.

În Berlin se vorbește, că prințul, moștenitor al Germaniei, Friedrich Wilhelm se va căsători cu princessa Alice Albany, nepoata regelui englez Eduard VII. Fidanțarea se va face la primăvară, pe Riviera.

Manevrele mari împărătești ale armatei noastre se vor ține anul acesta în Bihor, în ținutul Beiușului. La manevre va asista și moștenitorul de tron Francisc Ferdinand.

Cu 1 Ian. c. ziarul »Telegraful Român« din Sibiu a împlinit 50 ani dela înființarea sa. — În noul an, în care am intrat, vrednicul ziar »Drapelul« din Lugoj și-a mărit formatul